

 <p>Центральноу країнський державний університет імені Володимира Винниченка</p>	Силабус навчальної дисципліни			
	Назва дисципліни: Фізіологія людини і тварин			
	Статус дисципліни <i>обов'язковий компонент (цикл фахової підготовки)</i>			
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка			
Спеціальність	014 Середня освіта (Природничі науки)			
Освітня програма	Середня освіта (Природничі науки)			
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти			
Форма навчання	Денна			
Курс	II			
Семестр	III-IV			
Обсяг дисципліни	Кредити	4	Години	120
	Лекційні			24
	Практичні/семінарські			
	Лабораторні			24
	Самостійна робота			72
Семестровий контроль	екзамен			
Викладач	Боброва Марія Сергіївна, к.б.н., доцент			
Контактна інформація	m.s.bobrova@cuspu.edu.ua			
Кафедра	Природничих наук та методик викладання			
Факультет	Інформаційних технологій, математики та природничих наук			
Предмет навчання	Предметом вивчення є функції живого організму, їх зв'язок між собою, регуляція і пристосування до зовнішнього середовища, походження і становлення в процесі еволюції і індивідуального розвитку особини.			
Мета	Метою курсу є сформувані науковий світогляд майбутнього викладача або науковця шляхом пізнання закономірностей життєвих функцій людини і тварин; механізму діяльності клітин, органів та систем органів; закономірностей взаємодії організму з зовнішнім середовищем			
Компетентності	<p>Загальні:</p> <p>ЗК2. Здатність узагальнювати основні категорії предметної області в контексті загально історичного процесу.</p> <p>ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>Фахові:</p> <p>ФК 1. Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків.</p> <p>ФК 8. Здатність використовувати біологічні поняття, закони, концепції, вчення й теорії біології для пояснення та розвитку в учнів розуміння цілісності та взаємозалежності живих систем і організмів.</p> <p>ФК 9. Здатність розуміти й уміти пояснити будову, функції, життєдіяльність, розмноження, класифікацію, походження, поширення, використання живих організмів і систем усіх рівнів організації.</p> <p>ФК 10. Здатність розкривати сутність біологічних явищ, процесів і технологій, розв'язувати біологічні задачі.</p> <p>ФК 11. Здатність здійснювати безпечні біологічні дослідження в лабораторії та природних умовах, інтерпретувати результати досліджень.</p> <p>ФК 14. Здатність розкривати сутність здорового способу життя і охорони здоров'я.</p>			

	<p>ФК 15. Здатність розуміти й застосовувати базові знання з медико-біологічних дисциплін для обрання ефективних шляхів і способів збереження, зміцнення та відновлення здоров'я людини.</p> <p>ФК 17. Здатність аналізувати спосіб життя особи та його вплив на здоров'я, створювати рекомендації щодо раціоналізації здорового способу життя.</p>
<p>Програмні результати</p>	<p>ПРН 1. Знає історичні етапи розвитку предметної області.</p> <p>ПРН 13. Знає біологічну термінологію і номенклатуру, розуміє основні концепції, теорії та загальну структуру біологічної науки.</p> <p>ПРН 14. Знає будову та основні функціональні особливості підтримання життєдіяльності живих організмів.</p> <p>ПРН 16. Знає будову й функції організму людини, основи здорового способу життя.</p> <p>ПРН 20. Уміє застосовувати знання сучасних теоретичних основ біології для пояснення будови й функціональних особливостей організмів на різних рівнях організації живого, їхню взаємодію, взаємозв'язки, походження, класифікацію, значення, використання та поширення.</p> <p>ПРН 26. Застосовує термінологію, засоби оцінки рівня складових здоров'я людини (фізичної, психічної, соціальної й духовної).</p> <p>ПРН 28. Застосовує базові знання з медико-біологічних дисциплін з метою розкриття норми та адаптації до фізичних навантажень, негативного впливу довкілля на здоров'я людини.</p> <p>ПРН 31. Описує основні ознаки невідкладних станів та захворювань різних систем організму людини; уміє надавати першу допомогу під час морфо-функціональних порушень різних систем організму людини та променевих уражень й уражень отруйними речовинами; виявляє основні ознаки різних інфекційних захворювань та демонструє здатність надавати першу допомогу постраждалим.</p> <p>ПРН 32. Самостійно вимірює антропометричні, фізіометричні й функціональні показники за допомогою апаратної та інструментальної діагностики, використовує біоетичні принципи проведення валеологічних експериментів.</p>
<p>Зміст дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">Розділ 1. Фізіологія збудливих тканин</p> <p>Тема 1. Введення в фізіологію</p> <p>Тема 2. Фізіологія збудливих тканин</p> <p>Тема 3. Фізіологія руху</p> <p>Тема 4. Загальна фізіологія ЦНС</p> <p style="text-align: center;">Розділ 2. Фізіологія нервової системи</p> <p>Тема 1. Власне фізіологія ЦНС</p> <p>Тема 2. Фізіологія головного мозку та ВНД</p> <p>Тема 3. Фізіологія органів чуття</p> <p>Тема 4. Фізіологія вегетативної нервової системи</p> <p style="text-align: center;">Розділ 3. Фізіологія рідких середовищ організму</p> <p>Тема 1. Фізіологія залоз внутрішньої секреції</p> <p>Тема 2. Фізіологія крові</p> <p>Тема 3. Фізіологія серцево-судинної системи.</p> <p style="text-align: center;">Розділ 4. Фізіологія дихання, травлення, виділення</p> <p>Тема 1. Фізіологія дихання</p> <p>Тема 2. Фізіологія травлення</p> <p>Тема 3. Фізіологія виділення</p> <p>Тема 4. Фізіологія обміну речовин і енергії</p>
<p>Критерії оцінювання роботи студентів</p>	<p>Критерії оцінювання навчальних досягнень студента під час вивчення дисципліни: повнота розкриття питання; логіка викладання, культура мови; емоційність та переконаність; використання основної та додаткової літератури; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки.</p>

Розподіл балів, що присвоюються студентам з навчальної дисципліни "Фізіологія людини і тварин", є сумою балів за виконання практичних завдань та самостійну роботу.

Перескладання прострочених завдань, тестів, робіт тощо або таких, за які студент отримав незадовільну оцінку здійснюється згідно графіку консультацій

Таблиця розподілу балів з дисципліни «Фізіологія людини і тварин»

Поточне тестування та самостійна робота															Екзамен	Сума
Розділ 1				Розділ 2				Розділ 3			Розділ 4					
T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T1	T2	T3	T4	40	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		
ПК=0,67																

Політика курсу

Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів поточного контролю. Поточний контроль – це оцінювання навчальних досягнень студента (рівня теоретичних знань та практичних навичок з тем, включених до змістових модулів). Він здійснюється протягом семестру під час проведення аудиторних занять, на консультаціях (під час відпрацювання пропущених занять чи за бажанням підвищити попереднє оцінювання), організації самостійної роботи у формі опитування, виступів на практичних заняттях, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом тощо. Метою є перевірка рівня навчальних досягнень студента під час вивчення навчального матеріалу.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю: виступ з основного питання; доповнення, запитання до того, хто відповідає; участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття; аналіз аналітичної інформації; індивідуальне письмове завдання (реферат); самостійне опрацювання тем; підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів; використання приладів, таблиць, схем; систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань. Максимальний бал за виступ з питань практичного заняття – 10 балів.

Студент, який не з'являвся на заняття (з поважних причин, підтверджених документально), а отже, не мав поточних оцінок, має право повторно пройти поточний контроль під час консультацій. На консультаціях студент може відпрацювати пропущені практичні заняття, захистити реферати, а також ліквідувати заборгованості з інших видів навчальної роботи.

Вимоги викладача: обов'язкове відвідування навчальних занять; активність студента під час практичних занять; своєчасне виконання завдань самостійної роботи; відпрацювання занять, що були пропущені або не підготовлені на консультаціях.

Не допустимо: пропуск занять без поважних причин; запізнення на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття.

Інформаційне забезпечення

онлайн-ресурси:
<https://classroom.google.com/c/ODA1ODgyNDYyMDAw?cjc=4cp3uafi>

Рекомендована література

Основна

1. Гжегоцький М. Р., Філімонов В. І., Петришин Ю. С., Мисаковець О. Г. Фізіологія людини. К.: Книга плюс, 2005. 496 с.
2. Плиська О. І. Фізіологія людини і тварин: Підручник. К.: Парламентське вид-во, 2007. 464 с.
3. Фізіологія : підручник для студ. вищ. мед. навч. закладів / В. Г. Шевчук, В. М. Мооз, С. М. Белан, М. Р. Гжегоцький, М. В. Йолтухівський; за редакцією В. Г. Шевчука. 2-ге вид. Вінниця: Нова Книга, 2015. 448 с.
4. Фізіологія /За ред. проф. Шевчука В. Г.: Вінниця: Нова Книга. 2012. Фізіологія людини і тварин (фізіологія нервової, м'язової і сенсорних систем): підручник: [для студ. виш. навч. закл.] / М. Ю. Клевець, В. В. Манько, М. О. Гальків, та ін. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 304 с.
5. Фізіологія людини і тварин у таблицях та запитаннях: навч-метод., посіб. для самопідготовки / 1. Я. Коцан, С. Є. Швайко, О. Р. Дмитроца. Луцьк: Східноєвропейський нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2012. 224 с.
6. Чайченко Г. М., Цибенко В. О., Сокур В. Д. Фізіологія людини і тварин: підручник. К.: Вища школа, 2003. 464 с.

Допоміжна

1. Плахтій П. Д. Фізіологія людини. Нейрогуморальна регуляція функцій: Навчальний посібник. К.: Професіонал, 2007. 336с
2. Плахтій П.Д. Фізіологія людини. Обмін речовин і енергозабезпечення м'язової діяльності: Навчальний посібник. Київ: Професіонал, 2006. 223 с.
3. Філімонов В.І. Фізіологія людини в запитаннях і відповідях. Навчальний посібник. Вінниця: Нова Книга, 2007. 488 с.
4. Боброва М.С., Приходько К.В. Анатомо-фізіологічне підґрунтя проведення екстрених рятувальних робіт у туризмі. Наукові записки молодих учених. № 11 (2023). Кропивницький, 2023.

Електронні джерела:

1. Фізіологія - <http://bookwu.net/> book fiziologiya
2. Stanford Encyclopedia of Philosophy - <http://plato.stanford.edu>
3. The Internet Encyclopedia of Philosophy (IEP) - <http://www.iep.utm>
4. Анатомічний атлас - Анатомія людини - <http://anatomia.at.ua/photo/>
5. Медична література - <http://www.allmedlit.pp.ua/anatomia>
6. Анатомія і фізіологія людини <http://surl.li/mkyrr>
8. Чайченко Г.М., Цибенко В.О., Сокур В.Д. Фізіологія людини і тварин - <http://www.twirpx.com/file/>

Матеріально-технічне забезпечення

Аудиторія теоретичного навчання, лабораторне обладнання, навчальні стенди, проектор, ноутбук, наукова література, презентаційні матеріали